



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4547/23
24.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Јасне Лозук, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милан Илић, адвокат из Смедерева, Деспота Гргура 5/16, против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Пожаревцу, Јована Шербановића 4, ради утврђења права својине, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву П 307/22 од 10.4.2023. године, у седници већа одржаној дана 24.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П 307/22 од 10.4.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке утврђено је да је тужилца АА власник по основу одржаја кат. парцеле број ..., њива треће класе у потесу "... " површине 1.46.90 ха, уписана у лист непокретности ... КО ..., што је тужена Република Србија, као уписани власник, дужна да призна и трпи да се тужилца на основу пресуде упише као власник у Катастру непокретности – РГЗ СКН Смедерево и другим јавним књигама – евиденцијама непокретности, без присуства и одобрења тужене. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати износ од 56.300,00 динара по правноснажности пресуде.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена, из свих законских разлога предвиђених одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном

поступку. Жалбене разлоге је образложила и жалбени предлог изнела. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Испитујући правилност побијане пресуде у оквиру законских овлашћења из одредбе члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужене неоснована.

Приликом доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима у жалби тужене није учињена ни битна повреда из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, будући да је изрека пресуде јасна и разумљива, не противречи сама себи ни разлозима који су дати о свим битним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању, предметна катастарска парцела је у листу непокретности ... КО ..., уписана као државна својина Републике Србије. Уговором о купопродаји непокретности од 8.8.1978. године, који је закључен између продавца ББ и купца ВВ, купац је купио катастарску парцелу број ... – њива у потесу "...", површине 14690 м², коју је продавац стекао на основу размене са општеном имовином. Купопродајна цена од 73.450,00 динара у целости је исплаћена. Према исказу тужиље, саслушане у својству парничне странке, предметну парцелу је 1978. године купио њен сада пок. свекар, те су од закључења уговора парцелу користили тужиљин свекар, супруг и тужиља и у мирној државини нико их није узнемиравао. Услед одласка на рад у иностранство, тужиља и њен супруг су 1990. године, предметну парцелу дали у закуп. Према исказу сведока ГГ, тужиља и њен супруг су сведоку и његовом сада пок. оцу, дали у закуп предметну парцелу коју сведок више од 15 година обрађује и никада га нико није ометао у њеном коришћењу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужиља у несметаној државини предметне парцеле од закључења уговора о купопродаји 1978. године, када су тужиља, њен сада пок. свекар и супруг ступили у посед парцеле, да је њена државина савесна јер је оправдано веровала да је парцела њено власништво, те како на страни тужиље постоји савесна државина више од 20 година, који временски период је нужан услов за стицање права својине одржајем на основу члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа - ЗОСПО, првостепени суд је оценио да су испуњени услови за стицање права својине путем одржаја.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио доказима које је правилно ценио применом члана 8. ЗПП. У образложењу одлуке првостепени суд је на јасан начин изложио садржину изведених доказа и дао правилну оцену истих. Жалбом тужене у којој нису истицане нове чињенице нити предлагани нови докази у смислу члана 372. став 1. ЗПП, правилност утврђеног чињеничног стања није доведена у сумњу.

И по оцени Апелационог суда у Београду, правилно је првостепени суд утврдио да су испуњени законски услови за стицање права својине по основу одржаја из члана

28. став 4. ЗОСПО, с обзиром на то да је у првостепеном поступку несумњиво утврђено да је тужила у непрекидној и несметаној државини спорне парцеле од 1978. године, коју је од закључења уговора, који је у својству купца закључио њен свекар, користила заједно са свекром и супругом, а да је од 1990. године у посредној државини. Одржај представља начин стицања својине којим се фактичко стање које траје одређено време, под одређеним претпоставкама претвара у правно стање, што зависи како од држаоца, тако и од земљишнокњижног власника, јер је реч о стању у коме се током одређеног временског периода савесни невласник понашао као власник, а власник није вршио своје својинско право. Како у првостепеном поступку тужена није истицала околности које би довеле у сумњу законску претпоставку савесности, по оцени другостепеног суда, државина тужиле, као и њених правних претходника, је савесна, јер су парцелу држали у уверењу да су власници по основу уговора и то у трајању дужем од 20 година (рок за одржај почео је да тече 4.7.1996. године, даном ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа којим је брисана одредба члана 29. ЗОСПО о забрани стицања права својине одржајем на стварима у друштвеној својини), због чега су испуњени услови за стицање права својине путем одржаја прописани одредбом члана 28. став 4. ЗОСПО, како правилно закључује првостепени суд.

Наводи жалбе да тужила није била савесна јер је у евиденцији непокретности уписана тужена Република Србија као власник спорне парцеле, што је увидом у јавне књиге могла да сазна, нису од утицаја на правилност и законитост овако донете одлуке. С обзиром на природу права својине, те могућност да се о њој увек расправља, сагласно општим правилима, свако ко сматра да је испунио законом прописане услове за стицање права својине на непокретности (у конкретном случају тужила на основу одржаја у смислу члана 28. ЗОСПО) има право да захтева утврђење свог права у одговарајућем законом прописаном поступку и у односу на лице које се у јавном регистру води као власник одређене непокретности (с обзиром на апсолутно дејство и незастарелост овог права). Осим тога, савесност државине се претпоставља сагласно одредби члана 72. став 3. истог закона. Наведено значи да онај ко тврди супротно то мора и да докаже. При утврђеним чињеницама, које тужена током поступка суштински није оспорила, за савесност тужиле битна је околност да ли је тужила имала разлога да сматра да је предметна парцела њена и да ли је била у мирној и несметаној државини од 1978. године, када је закључен купопродајни уговор и спорна парцела предата у посед тужилином свекру, супругу и тужили. Одржај представља начин стицања својине на основу кога се правном стању уподобљава фактичко стање државине која има одређене квалитете, што зависи како од држаоца, тако и од земљишнокњижног власника (овде тужене), јер је реч о стању у коме се, током одређеног времена, савесни невласник понаша као власник, а власник не врши своје својинско право. У том смислу, сви изведени докази говоре у прилог томе да се тужила, као и њени претходници, односила као власник према предметној парцели која је предмет купопродајног уговора и да их нико у стеченом праву није ометао, у ком смислу стање поседа које је успостављено купопродајом постоји и у тренутку закључења главне расправе. Да је државина тужиле и њених правних претходника била савесна упућује исказ сведока ГГ, који потврђује исказ тужиле, према коме су тужилин свекар, супруг и тужила од закључења уговора 1978. године, несметано користили парцелу, а да су у посредној државини парцеле почев од 1990. године, када су исту дали у закуп сведоку, који је обрађује и никада га нико није ометао у њеном

коришћењу, из чега следи да су оправдано веровали да је за пренос права својине довољно да се фактички изврши предаја парцеле која је предмет уговора о купопродаји, што указује да се ради о извињавајућој заблуди о праву. Управо због таквог понашања тужиље, као и њених правних претходника, наводи жалбе да државина тужиље не може бити савесна, пошто је тужена Република Србија уписана као власник предметне непокретности, нису од утицаја на доношење другачије одлуке. Уосталом, тужена која спори право тужиље на стицање својине одржајем, сноси и терет доказивања чињенице да је тужиља несавестан држалац (члан 231. став 3. ЗПП). Тужена није суду приложила доказе на основу којих би та околност могла бити поуздано утврђена, а која би се односила на то да је тужена од тужиље захтевала предају у посед парцеле, да је у односу на њу тражила заштиту државине или истицала било какав захтев који би почивао на наводу да је она власник предметне непокретности или да је с тим у вези донета каква судска одлука, док жалбени наводи да је предметна парцела обухваћена годишњим програмом за давање у закуп државног пољопривредног земљишта, не представљају доказ да је тужиља ометана у својој државини, односно да је тужена предузимала одређене мере за заштиту државине. Стога тужена не може само с позивањем на стање о евиденцији непокретности, нити указивањем да тужиља није плаћала порез на имовину, успешно оспорити савесност тужиље, уједно ни правилност ожалбене пресуде, нити жалбено указивање да тужена није ометала тужиљу у државини јер није имала сазнања да је она у поседу парцеле, није чињеница која доводи у сумњу закључак о савесности тужиље.

Наводи жалбе тужене да није утврђено коју катастарску парцелу је продавац из купопродајног уговора дао у замену за парцелу бр. ... КО ..., која је предмет купопродајног уговора закљученог 1978. године, нису од утицаја на доношење другачије одлуке. Ово стога јер су у конкретном случају, тужиља и њени правни претходници предметну непокретност држали као своју, почев од дана закључења купопродајног уговора, 8.8.1978. године, у мирној државини нико их није узнемиравао у периоду потребном за стицање права својине одржајем, а коју парцелу је продавац предметне парцеле дао у размену, није битна чињеница јер тужиља своје право власништва не заснива на купопродајном уговору већ на одржају, док је купопродајни уговор доказ савесности тужиље.

Неосновано тужена жалбом указује да се право својине не може доказивати исказима. Ово стога јер Закон о парничном поступку не садржи правило о хијерархији доказа према коме би се одређене чињенице могле утврђивати само на основу одређених доказа, а тужиља је својим исказом, који је потврђен исказом саслушаног сведока, којима је суд правилно поклатио веру, али и уговором о купопродаји предметне парцеле, који је доказ савесности тужиље, у довољној мери доказала своје тврдње, па су супротни наводи жалбе неосновани.

Приликом доношења другостепене одлуке, суд је имао у виду и остале наводе жалбе, али их није посебно образлагао сагласно овлашћењу из члана 396. став 1. ЗПП, јер не могу довести до другачије одлуке у овој парници.

Из изнетих разлога, применом одредбе члана 390. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Потврђена је, применом члана 401. тачка 2. ЗПП и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, јер је донета правилном применом одредаба чл. 150, 153, 154. и 163. ЗПП и одговара исходу спора и постигнутом успеху странака, а трошкови су одмерени правилном применом Таксене и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Одлучујући о захтеву тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, овај суд је оценио да јој накнада тих трошкова не припада, будући да није успела у поступку по изјављеном правном леку, због чега је применом члана 165. у вези чл. 153. и 154. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија,
Снежана Живковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић